

# **Maturita z českého jazyka a literatury**

## **1. Písemná práce z českého jazyka a literatury**

Student si vybírá jedno z šesti zadání.

Rozsah písemné práce: minimálně 250 slov. (Práce, která má méně než 250 slov, se neopravuje a je automaticky hodnocena známkou 5. Za jedno slovo se považují názvy, data a jméno a příjmení, všechna ostatní slova včetně předložek se počítají samostatně.)

Časová dotace (vč. času na výběr zadání): 130 min.

Student odevzdává čistopis i koncept práce.

Hodnocení písemné práce:

- podle tabulky viz příloha 1

- pokud je práci uděleno 0 bodů v kategoriích 1A nebo 1B, je celá práce hodnocena známkou 5

Student může dosáhnout nejvýše 30 bodů.

Studenti si budou volit z následujících slohových útvarů:

a) vypravování

b) úvaha

c) prostý popis/popis pracovního postupu/líčení

d) charakteristika

e) článek, zpráva nebo reportáž

f) oficiální texty v rámci administrativního stylu (žádost, stížnost, reklamace, motivační dopis apod.)

Bodové hodnocení písemné zkoušky:

30–27 bodů = 1

26–22 bodů = 2

21–17 bodů = 3

16–12 bodů = 4

11–0 bodů = 5

Známka z písemné práce tvoří **40 %** výsledného hodnocení z předmětu český jazyk a literatura.

V případě hodnocení písemné práce známkou 5 student tuto část maturitní zkoušky opakuje, k ústní zkoušce však postupuje v řádném termínu.

## **2. Ústní zkouška z českého jazyka a literatury**

Pravidla pro výběr knih ze školního kánonu:

Student vybírá **25** literárních děl, a to za dodržení následujících minimálních počtů v daných blocích:

BLOK A: Světová a česká literatura do konce 18. století – minimálně 2 tituly

BLOK B: Světová a česká literatura 19. století – minimálně 3 tituly

BLOK C: Světová literatura 20. století – minimálně 3 tituly

BLOK D: Česká literatura 20. století – minimálně 4 tituly

BLOK E: Novější a současná česká a světová literatura – minimálně 3 tituly

Studentův seznam musí obsahovat minimálně 2 prozaická, 2 poetická (v kánonu psána **zelenou barvou**) a 2 dramatická díla (v kánonu psána **modrou barvou**).

Studentův seznam smí obsahovat maximálně 2 literární díla od stejného autora.

**Student je povinen zadat do 31. 3. svou volbu maturitního kánonu do příslušného webového formuláře a následně svůj individuální kánon z tohoto formuláře vytisknout a odevzdat podepsaný svému vyučujícímu ČJL. Při nedodržení jakékoli z těchto podmínek si student u maturity losuje z celého školního kánonu a na jeho seznam není brán zřetel.**

#### Průběh a hodnocení ústní zkoušky:

Příprava k ústní zkoušce trvá 20 min., ústní zkouška trvá 15 min.

Pracovní list k ústní zkoušce obsahuje výňatek z uměleckého a neuměleckého textu.

Obecná struktura k ústní zkoušce – viz příloha 2

Hodnocení ústní zkoušky:

- Podle tabulky viz příloha 3

Student může dosáhnout nejvýše 28 bodů.

- Vnitřní podmínky hodnocení:

Student nevykonal ústní zkoušku úspěšně v případě, že za analýzu uměleckého textu (část I) získal méně než 4 body.

Student nevykonal ústní zkoušku úspěšně v případě, že v části II nebo III obdržel 0 bodů.

Bodové hodnocení ústní zkoušky:

28–25 = 1

24–21 = 2

20–17 = 3

16–12 = 4

11–0 = 5

Známka z ústní zkoušky tvoří **60 %** výsledného hodnocení z předmětu český jazyk a literatura.

**Státní didaktický test nemá na výslednou známku z maturitní zkoušky z ČJL vliv, studenti jsou v tomto testu hodnoceni pouze prospěl/neprospěl. Pro úspěšné složení maturitní zkoušky z ČJL je však nutné získat z didaktického testu „prospěl“.**

## ČJL – BODOVÁ ŠKÁLA HODNOCENÍ PÍSEMNÝCH PRACÍ

|           | 0                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | 1                                                                                                                                                                                                                                                                                | 2                                                                                                                                                                                                                                                                 | 3                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | 4                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | 5                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|-----------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>1A</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>Text se prokazatelně ani částečně nevztahuje k zadanému tématu.</li> </ul>                                                                                                                                                                                 | <ul style="list-style-type: none"> <li>Text se od zadaného tématu podstatně odklání a/nebo je téma zpracováno povrchně.</li> </ul>                                                                                                                                               | <ul style="list-style-type: none"> <li>Text se od zadaného tématu v některých pasážích odklání a/nebo jsou některé textové pasáže povrchní.</li> </ul>                                                                                                            | <ul style="list-style-type: none"> <li>Text v zásadě odpovídá zadanému tématu a zároveň je téma zpracováno v zásadě funkčně.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                  | <ul style="list-style-type: none"> <li>Text odpovídá zadanému tématu a zároveň je téma zpracováno funkčně.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                      | <ul style="list-style-type: none"> <li>Text plně odpovídá zadanému tématu a zároveň je téma zpracováno plně funkčně.</li> </ul>                                                                                                                                                                                   |
| <b>1B</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>Text prokazatelně nevykazuje žádné charakteristiky zadaného útvaru.</li> </ul>                                                                                                                                                                             | <ul style="list-style-type: none"> <li>Text vykazuje značné nedostatky vzhledem k zadané komunikační situaci a zadanému útvaru.</li> </ul>                                                                                                                                       | <ul style="list-style-type: none"> <li>Text vykazuje nedostatky vzhledem k zadané komunikační situaci a zadanému útvaru.</li> </ul>                                                                                                                               | <ul style="list-style-type: none"> <li>Text v zásadě odpovídá zadané komunikační situaci a zadanému útvaru.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                   | <ul style="list-style-type: none"> <li>Text odpovídá zadané komunikační situaci a zadanému útvaru.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                              | <ul style="list-style-type: none"> <li>Text plně odpovídá zadané komunikační situaci a zadanému útvaru.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                |
| <b>2A</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>Pravopisné a tvaroslovné chyby se vyskytují ve vysoké míře (10 a více chyb)<sup>1</sup>.</li> <li>Chyby mají zásadní vliv na čtenářský komfort adresáta.</li> </ul>                                                                                        | <ul style="list-style-type: none"> <li>Pravopisné a tvaroslovné chyby se vyskytují ve větší míře (8-9 chyb).</li> <li>Chyby mají vliv na čtenářský komfort adresáta.</li> </ul>                                                                                                  | <ul style="list-style-type: none"> <li>Pravopisné a tvaroslovné chyby se vyskytují často (6-7 chyb).</li> <li>Některé chyby mají vliv na čtenářský komfort adresáta.</li> </ul>                                                                                   | <ul style="list-style-type: none"> <li>Pravopisné a tvaroslovné chyby se objevují místy (4-5 chyb).</li> <li>Chyby v zásadě nemají vliv na čtenářský komfort adresáta.</li> </ul>                                                                                                                                                        | <ul style="list-style-type: none"> <li>Pravopisné a tvaroslovné chyby se objevují jen ojediněle (2-3 chyby).</li> <li>Chyby nemají vliv na čtenářský komfort adresáta.</li> </ul>                                                                                                                                          | <ul style="list-style-type: none"> <li>Pravopisné a tvaroslovné chyby se téměř nevyskytují (0-1 chyba).</li> <li>Případné chyby nemají vliv na čtenářský komfort adresáta.</li> </ul>                                                                                                                             |
| <b>2B</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>Slovní zásoba je nemotivovaně chudá až primitivní.</li> <li>V textu se vyskytují ve vysoké míře výrazy, které jsou nevhodně volené vzhledem k označované skutečnosti.</li> <li>Volba slov a slovních spojení zásadně narušuje porozumění textu.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>Slovní zásoba je nemotivovaně chudá.</li> <li>V textu se ve větší míře vyskytují výrazy, které jsou nevhodně volené vzhledem k označované skutečnosti.</li> <li>Volba slov a slovních spojení občas narušuje porozumění textu.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>Slovní zásoba je spíše chudá.</li> <li>V textu se často vyskytují výrazy, které jsou nevhodně volené vzhledem k označované skutečnosti.</li> <li>Volba slov a slovních spojení občas narušuje porozumění textu.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>Slovní zásoba je vzhledem ke zvolenému zadání postačující, ale nikoli potřebně pestrá a bohatá.</li> <li>V textu se místy vyskytují výrazy, které jsou nevhodně volené vzhledem k označované skutečnosti.</li> <li>Volba slov a slovních spojení v zásadě nenarušuje porozumění textu.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>Slovní zásoba je spíše bohatá, rozmanité lexikální prostředky jsou téměř vždy funkční.</li> <li>V textu se jen ojediněle vyskytne výraz, který je nevhodně volený vzhledem k označované skutečnosti.</li> <li>Volba slov a slovních spojení nenarušuje porozumění textu.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>Slovní zásoba je motivovaně bohatá, rozmanité lexikální prostředky jsou plně funkční.</li> <li>V textu se nevyskytují výrazy, které jsou nevhodně volené vzhledem k označované skutečnosti.</li> <li>Volba slov a slovních spojení nenarušuje porozumění textu.</li> </ul> |
| <b>3A</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>Výstavba větných celků je nemotivovaně jednoduchá až primitivní, nebo je ve vysoké míře přetížena.</li> <li>Syntaktické nedostatky se v textu vyskytují ve vysoké míře.</li> <li>Nedostatky mají zásadní vliv na čtenářský komfort adresáta.</li> </ul>    | <ul style="list-style-type: none"> <li>Výstavba větných celků je nemotivovaně jednoduchá, nebo je ve větší míře přetížena.</li> <li>Syntaktické nedostatky se v textu vyskytují ve větší míře.</li> <li>Nedostatky mají vliv na čtenářský komfort adresáta.</li> </ul>           | <ul style="list-style-type: none"> <li>Výstavba větných celků je spíše jednoduchá, nebo přetížena.</li> <li>Syntaktické nedostatky se v textu vyskytují občas.</li> <li>Nedostatky mají občas vliv na čtenářský komfort adresáta.</li> </ul>                      | <ul style="list-style-type: none"> <li>Výstavba větných celků je v zásadě promyšlená a syntaktické prostředky jsou vzhledem ke komunikační situaci v zásadě funkční.</li> <li>Místy se v textu objevují syntaktické nedostatky.</li> <li>Nedostatky mají místy vliv na čtenářský komfort adresáta.</li> </ul>                            | <ul style="list-style-type: none"> <li>Výstavba větných celků je promyšlená a syntaktické prostředky jsou vzhledem ke komunikační situaci téměř vždy funkční.</li> <li>Syntaktické nedostatky se v textu vyskytují jen ojediněle.</li> <li>Nedostatky nemají vliv na čtenářský komfort adresáta.</li> </ul>                | <ul style="list-style-type: none"> <li>Výstavba větných celků je promyšlená a syntaktické prostředky jsou vzhledem ke komunikační situaci plně funkční.</li> <li>Syntaktické nedostatky se v textu téměř nevyskytují.</li> <li>Čtenářský komfort adresáta není narušován.</li> </ul>                              |
| <b>3B</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>Text je nesoudržný a chaotický.</li> <li>Členění textu je nelogické.</li> <li>Text je argumentačně nezvládnutý.</li> <li>Adresát musí vynaložit velké úsilí, aby se v textu zorientoval, nebo se v textu neorientuje vůbec.</li> </ul>                     | <ul style="list-style-type: none"> <li>Kompozice textu je nepřehledná.</li> <li>V členění textu se ve větší míře vyskytují nedostatky.</li> <li>Argumentace je ve větší míře nesrozumitelná.</li> <li>Adresát musí vynaložit úsilí, aby se v textu zorientoval.</li> </ul>       | <ul style="list-style-type: none"> <li>Kompozice textu je spíše nahodilá.</li> <li>V členění textu se často vyskytují nedostatky.</li> <li>Argumentace je občas nesrozumitelná.</li> <li>Organizace textu má vliv na čtenářský komfort adresáta.</li> </ul>       | <ul style="list-style-type: none"> <li>Kompozice textu je v zásadě vyvážená.</li> <li>Text je až na malé nedostatky vhodně členěn a logicky uspořádán.</li> <li>Argumentace je v zásadě srozumitelná.</li> <li>Organizace textu v zásadě nemá vliv na čtenářský komfort adresáta.</li> </ul>                                             | <ul style="list-style-type: none"> <li>Kompozice textu je promyšlená a vyvážená.</li> <li>Text je vhodně členěn a logicky uspořádán.</li> <li>Argumentace je srozumitelná.</li> <li>Organizace textu nemá vliv na čtenářský komfort adresáta.</li> </ul>                                                                   | <ul style="list-style-type: none"> <li>Kompozice textu je precizní.</li> <li>Text je vhodně členěn a logicky uspořádán.</li> <li>Argumentace je velmi vyspělá.</li> <li>Organizace textu nemá vliv na čtenářský komfort adresáta.</li> </ul>                                                                      |

<sup>1</sup> Kvantifikace chyb se vztahuje pouze ke kritériu 2A. Určený interval uvádí počet tzv. „hrubých“ chyb, dvě „malé“ chyby odpovídají jedné „hrubé“. Za malé chyby se považují chyby v interpunkci

## STUKTURA ÚSTNÍ ZKOUŠKY Z ČJL

| Kritérium                        | Ověřované vědomosti a dovednosti                                                                                                                                                                              |
|----------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ANALÝZA<br>UMĚLECKÉHO<br>TEXTU   | I. část <ul style="list-style-type: none"><li>• zasazení výňatku do kontextu díla</li><li>• téma a motivy</li><li>• časoprostor</li><li>• kompoziční výstavba</li><li>• literární druh, forma, žánr</li></ul> |
|                                  | II. část <ul style="list-style-type: none"><li>• vypravěč/ lyrický subjekt</li><li>• charakteristika postav</li><li>• veršová výstavba</li></ul>                                                              |
|                                  | III. část <ul style="list-style-type: none"><li>• jazykové prostředky a jejich funkce</li><li>• tropy a figury a jejich funkce</li></ul>                                                                      |
| LITERÁRNĚHISTORICKÝ KONTEXT      | <ul style="list-style-type: none"><li>• kontext autorovy tvorby</li><li>• literární/ obecně kulturní</li></ul>                                                                                                |
| ANALÝZA<br>NEUMĚLECKÉHO<br>TEXTU | I. část <ul style="list-style-type: none"><li>• souvislost mezi výňatky</li><li>• hlavní myšlenka textu</li><li>• komunikační situace (účel, adresát)</li></ul>                                               |
|                                  | II. část <ul style="list-style-type: none"><li>• funkční styl</li><li>• slohový postup</li><li>• slohový útvar</li><li>• kompoziční výstavba</li><li>• jazykové prostředky a jejich funkce</li></ul>          |

| Kritérium                                                   | Oblasti hodnocení                                                                | Max. počet bodů |
|-------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------|-----------------|
| <b>Analýza uměleckého textu</b><br><br>(min. 4 body)        | I. část: zasazení výňatku, téma/motivy, časoprostor, kompozice, lit. druh a žánr | 4               |
|                                                             | II. vypravěč/ lyrický subjekt, postavy, veršová výstavba                         | 4               |
|                                                             | III. jazykové prostředky, figury a tropy                                         | 4               |
| <b>Literárněhistorický kontext</b><br>(nesmí být 0 bodů)    | autorova tvorba/ obecně kulturní kontext                                         | 6               |
| <b>Analýza neuměleckého textu</b><br><br>(nesmí být 0 bodů) | I. porozumění textu, souvislost, komunikační situace, charakter textu            | 4               |
|                                                             | II. funkční styl, slohový postup, slohový útvar, kompozice, jazykové prostř.     | 4               |
| <b>Jazyková kultura</b>                                     |                                                                                  | 2               |